

Book Review: Rune Skarstein's
«Development Theory.
A guide to some unfashionable perspectives»

by
George Sotirchos

Writing about Development Theory at the end of the 90's decade looks like not only unfashionable but it looks like scientifically anachronistic, since because of the stagnation of the contemporary capitalistic economies and of the enormous economic problems of the so-called 'ex-socialistic economies', but in fact ex-postcapitalistic transitional economies the economic development is a non-observable and because of that a non-measurable, economic phenomenon. Consequently, it is beyond the scope of any positivistic science.

Because of that the dominating positivistic perception of economic science would reject in advance every discussion on this subject and would deliver the above book to the eternal dust of the shelves in economic libraries, if ever this book come there, although I wish the opposite. Fortunately economic science is still in a pre-scientific, according to Kuhn, stage so except the dominating 'normal' science there are also non-dominating theories which by the way do not deprive of the people who adopt them the membership of the scientific community, but they are classified them as heretics of the prevailing theories or opposers of the dominating theories.

Rune Skarstein obviously does not belong to the scientists that carefully reproduce everything that the dominating theory has to say about economic development. Besides this one does not have much to say, given the fact that its research program that was established by Walras, and it was the proof of the existence and stability of competitive equilibrium was completed for barter economies only just a few years ago.

Rune Skarstein's book obtains its usefulness, since it slips away from the cliché of the subjective theory and gives us the opportunity to re-evaluate the roots of economic theory and the development process of our science.

It is not accidental that begins with marxian views on capitalism's

evolution that we find in Marx's writings from 1948 at *Communist Manifesto to Grudrisse* of 1957/58 and to 1st Volume of *Capital* published in 1967.

As he continuous Skarstein gives us an account of Lenin's views as they were expressed at the specific example of the development of capitalism in Russia and his theory of imperialism and world economy. That what differentiates the marxian and marxist analysis from the other theories, dominating or not, that Skarstein presents in his book, is the analysis of social evolution and development as an analysis of successive forms of social organization of production. Skarstein makes it very clear and this allows us to overlook as secondary his weakness in describing the Asian mode of production, which is important for the marxist analysis of the modes of production.

The description of the views of the neoclassical school that follows is not being limited to the quotation of the technical relations between production factors, as it is in the expositions of growth theory written by neoclassics, but pays attention at the criticism of the presuppositions of the neoclassical theories of growth. Presuppositions that contradict the empirical research (p. 23).

In the following chapters Skarstein develops the views of Prebish and of the so-called Dependency School as a direct opposition to Prebish's thesis. In the text is proved not only the limited views of the Prebish's model that uses Harrod's foreign trade multiplier but of the dependency school too that uses the so-called 'surplus transfer' to describe the causes of underdevelopment. Also, subject for a special criticism becomes the particularly non-realistic view of the dependency school that capitalistic periphery is characterised of pre-capitalistic modes of production and mainly the fental mode of production.

The theory of dual development has a significant place in Skarstein's book for the reason that examines the relations between countries of periphery and how these relations are mediated from the relations between the traditional non-capitalistic sector and the capitalistic sector of every country. In particular Lewis examines, as the main representative of the dual development theory, the effects of the non-capitalistic sector to the labour supply by means of the wage commodities supply, produced exclusively by the non-capitalistic sector, for the whole economy.

Finally, Skarstein examines the very important rôle of the effective demand and the determining factors of the agricultural surplus, a disputive and controversial notion, at the development of the underdeveloped countries.

The present book of Skarstein summarize critically the various and opposing theories of economic growth and/or development. It is especially important and extremely interesting the fact that the influence of classics and of Marx, whose views are being described in the first chapters of the book, is obvious and evident through the whole book that does not seem to be, as the usual expositions of growth theory, a simple quotation of mathematical models of growth with tracks of discussion of the (mathematical) conclusions at the end of every chapter. The reasons above are the reasons why everyone who is seriously interested in Development Theory should study carefully this book.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Δύο χιλιάδες αιώνας

Με απόλυτη διαλεκτική ελευθερία και χωρίς ενδοιασμούς απέναντι στους αμοιβαίους ρόλους και τα αξιώματα, ένας πρίγκιπας της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και ένας λαϊκός, υπόδειγμα υψηλής κουλτούρας, αντιπαράβλλονται πάνω στις θεμελιωτικές αξίες – όλες σχεδόν για επαναθεμελίωση – του σύγχρονου ανθρώπου.

Τέσσερα θέματα πάνω στις κρίσιμες αμφιβολίες του τέλους της χιλιετίας: η νέα και σύγχρονη «Αποκάλυψη» του Δύο Χιλιάδες, από τη λαϊκή προοπτική και από την εκκλησιαστική· τα σύνορα της ανθρώπινης ζωής κατά τη θεολογική παράδοση· ο κοινός νους, η θεολογική πρόκληση, οι καθορισμοί και περιορισμοί που έχουν επιβληθεί στις γυναίκες· και τελευταία επιτέλους η πίστη.

Μπέρδεμα ηθικής για το λαϊκό και Μεγάλη Χάρη για τον πιστό, η

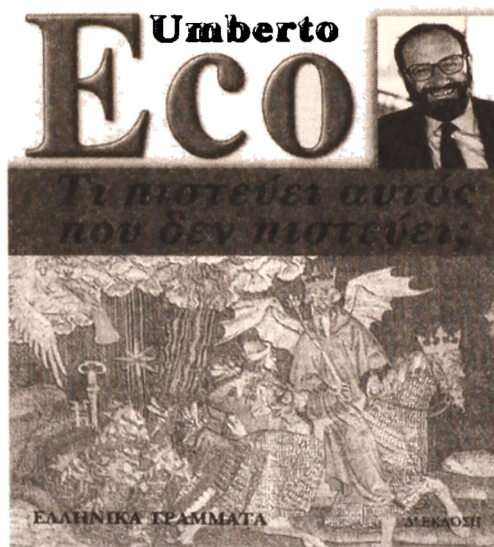
πίστη όπως είναι (ή όπως δεν είναι) γι' αυτόν που πιστεύει πως την έχει, γι' αυτόν που δεν τη βρίσκει στη θρησκεία, γι' αυτόν που την αναζητάει στο πρόσωπο του άλλου, γι' αυτόν

που δεν πιστεύει (ή πιστεύει ότι δεν πιστεύει).

Στον επίπονο διάλογο μεταξύ του Έκο και του Μαρτίνι προστίθενται οι φωνές μιας ποικίλης χορωδίας – περίεργα αρμονικής που την αποτελούν ο Εμανουέλε Σεβερίνο, ο Μάνλιο Σγκάλαμπρο, ο Εουτζένιο Σκάλφαρι, ο Ίντρο Μοντα-

νέλλι, ο Βιτόριο Φόα, ο Κλαούντιο Μαρτέλλι. Και σε όλους «απαντά» και πάλι, στην τρίτη παρέμβαση αυτού του επίπονου και συνάμα καθησυχαστικού βιβλίου, ο Καρδινάλιος του Μιλάνου, στην τροχιά του διάπτοντα της απροκάλυπτης αντιπαράθεσης μέσα από τις σελίδες του περιοδικού «Λίμπεραλ».

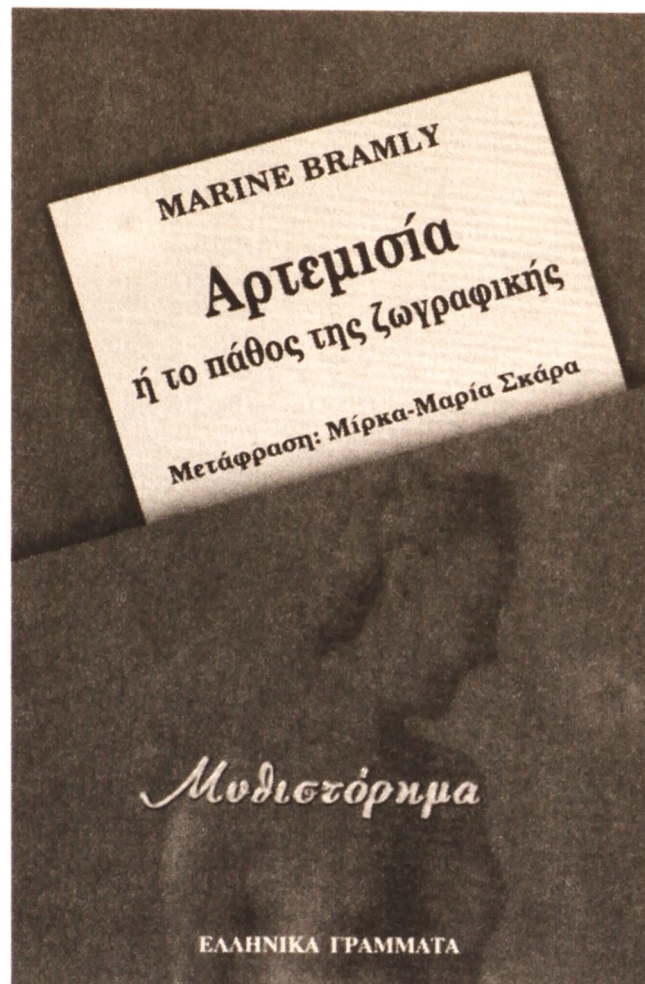
*Συνομιλία
με τον Carlo Maria Martini*

- Ακαδημίας 88, 106 78 Αθήνα. Τηλ.: 3302415, 3820612 - fax: 3836658
- Γ. Γενναδίου 6, 106 78 Αθήνα. Τηλ.: 3817826, 3806661 - fax: 3836658
- Στοά Ορφέως, Στοά Βιβλίου Πεσμαζόγλου 5, 105 59 Αθήνα. Τηλ.: 3211246
- Θεσσαλονίκη: Κ. Μελενίκου 30, 546 35. Τηλ.: 245222

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Δύναμεις της γνώσης

Η παραδειγματική πορεία μιας από τις πρώτες τυχοδιώκτριες της τέχνης. Μια γοητευτική ιστορική νωπογραφία εμπνευσμένη από την υπέροχη ταινία της Ανιές Μερλέ.

Ρώμη, 1610. Μια κοπέλα δεκαεπτά ετών φεύγει από το μοναστήρι, γίνεται ζωγράφος, αποτυπώνει την ανθρώπινη γυμνότητα... Στην εποχή του μπαρόκ θα μπορούσε να ονειρευτεί πιο τρελή φιλοδοξία; Η Αρτεμισία, κόρη του Οράτσιο Τζεντιλέσι, μαθητή του Καραβάτζιο, επιμένει. Η Ακαδημία, οι άντρες-μοντέλα παραμένουν απαγορευμένη υπόθεση γι' αυτήν. Θα ζωγραφίσει κρυφά, συνδυάζοντας τη σπουδή της ανατομίας με την ανακάλυψη του κόσμου των αισθήσεων και της σάρκας. Όσπου συναντά τον καλλιτέχνη Αγκοστίνο Τάσι, τύπο σκοτεινό και ακόλαστο, που ήρθε από τη Φλωρεντία να συνεργαστεί με τον Οράτσιο σε νωπογραφίες θρησκευτικού περιεχομένου.

- Ακαδημίας 88, 106 78 Αθήνα. Τηλ.: 3302415, 3820612 - fax: 3836658
- Γ. Γενναδίου 6, 106 78 Αθήνα. Τηλ.: 3817826, 3806661 - fax: 3836658
- Στοά Ορφέως, Στοά Βιβλίου Πεσμαζόγλου 5, 105 59 Αθήνα. Τηλ.: 3211246
- Θεσσαλονίκη: Κ. Μελενίκου 30, 546 35. Τηλ.: 245222

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Δύναμιν είνε γνώση

Το βιβλίο αυτό του M. Scott Peck αναφέρεται, περισσότερο από οποιοδήποτε προηγούμενό του, στην προσωπική του ζωή, ενώ παράλληλα βοηθάει τους αναγνώστες να ανακαλύψουν αλήθειες για τον εαυτό τους, τη ζωή τους και την ευρύτερη κοινωνία που τους περιβάλλει.

Επιφανειακά, αυτό το βιβλίο είναι η ιστορία του ταξιδιού των τριών εβδομάδων του Δρ. Πεκ με τη σύζυγό του Λίλυ στις αρχαίες μεγαλιθικές πέτρες της Σκωτίας και της Ουαλίας, οι οποίες τους έγιναν έμμονη ιδέα. Όμως, η αναζήτηση αυτών των μεγαλίθων είναι και μια αναζήτηση για τη Λογική και το μυστήριο, και τελικά η αποκάλυψη του προσκυνήματος της ίδιας της ζωής.

Κάθε μέρα του ταξιδιού ο Δρ. Πεκ συζητάει μια σχετική πτυχή της ανθρωπίνης εμπειρίας – γονείς, ιερότητα, τέχνη, για να ονομάσουμε μερικές – κι εμείς ταξιδεύουμε μαζί του σε μια περιπέτεια του πνεύματος, προσπαθώντας να κατανοήσουμε το ταξίδι της ζωής μέσα από όλες τις περιπλοκότητες και τα μυστικά της.

- Ακαδημίας 88, 106 78 Αθήνα. Τηλ.: 3302415, 3820612 - fax: 3836658
- Γ. Γενναδίου 6, 106 78 Αθήνα. Τηλ.: 3817826, 3806661 - fax: 3836658
- Στοά Ορφέως, Στοά Βιβλίου Πεσμαζόγλου 5, 105 59 Αθήνα. Τηλ.: 3211246
- Θεσσαλονίκη: Κ. Μελενίκου 30, 546 35. Τηλ.: 245222